

Aika: 25.11.2020 KLO 8.00-11.00
Paikka: Sähköinen työskentelyalusta Teams.

Osallistujat:

jäsenet:

Lyly Lauri, pj. 164-167 §
Jarva Marko, 1. vpj.
Paalanen Piila 2. vpj.
Aaltonen Mikko
Ikonen Anna-Kaisa 153-165 §
Jakara Riitta
Lahikainen Stiina
Luojus Katja 153-164 §
Niemi Veijo
Ollila Riitta
Sasi Ilkka
Suoniemi Juhana
Uusi-Erkkilä Pertti

varajäsenet:

~~Loukaskorpi Johanna~~
~~Lanne Janika~~
~~Peurala Johanna~~
~~Torkkola Sinikka~~
~~Tulonen Irja~~
~~Viljanen Jussi~~
~~Törhönen Marko~~
~~Sorsa Minna~~
~~Liuha Tuukka~~
~~Sirniö Ilpo~~
~~Jäntti Aleks~~
~~Stenhäll Jaakko~~
~~Lumia Mervi~~

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi
Pohjonen Juhani
Yli-Rajala Juha

seutujohtaja, esittelijä, TKS
seutusihiteeri, sihteeri, TKS
kuntajohtajakokouksen pj., Tampere

Kutsuttu kokoukseen:

Auvinen Oskari
Hirvonen Tuomas
Joensuu Jaakko 164-167 §
Kuusisto Juha
Linnamaa Reija 153-165 §
Nurminen Mikko
Rämö Heidi 153-165 §
Sorvanto Jarkko
Väätäinen Eero 166-167 §
~~Kankkonen Satu~~
Kuusela Kaisu
Välimäki Jussi
Antikainen Janne
Järnefelt Jouko

kaupunginjohtaja, Kangasala
kunnanjohtaja, Vesilahti
kansliapäällikkö, Pirkkala
kaupunginjohtaja, Orivesi
strategiajohtaja, Tampere
johtaja, Tampere
kunnanjohtaja, Lempäälä
kaupunginjohtaja, Ylöjärvi
kaupunginjohtaja, Nokia
~~kehittämispäällikkö, TKS, 164 §~~
seutusuunnittelupäällikkö, TKS, 164-167 §
paikkatietoasiantuntija, TKS, 164-167 §
kehitysjohtaja, MDI Oy, 164-167 §
asiantuntija, Ubigo Oy, 164-167 §

Marko Jarva
puheenjohtaja 153-165 §

Lauri Lyly
puheenjohtaja 166-167 §

Juhani Pohjonen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2020

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Riitta Jakara

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2020

Todistaa

Juhani Pohjonen

Käsiteltävät asiat:

153 § KOKOUKSEN AVAUS	4
154 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	5
155 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	6
156 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	7
157 § EDELLISEN KOKOUKSEN 28.10. PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN	8
158 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	9
159 § KUNTAYHTYMÄN TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TALOUSARVIO VUODELLE 2021	10
160 § YHTYMÄKOKOUKSEN KOOLLE KUTSUMINEN	16
161 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	17
162 § SEURAAVAT KOKOUKSET	18
163 § MUUT ASIAT	18
164 § ASUINALUEIDEN ERIYTYMISKEHITYS KAUPUNKISEUDULLA, LOPPURAPORTTI	19
165 § SEUDUN ASUNTOPOLIITTISEN OHJELMAN VALMISTELU, ASUMISEN TILANNEKUVA	23
166 § SEUTUHALLITUKSEN JA KUNTAJOHTAJIEN ASUNTOPOLIITTINEN TYÖPAJA	31
167 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	31

153 § KOKOUKSEN AVAUS
8.00

Varapuheenjohtaja Jarva avasi kokouksen klo 8.00.

154 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

8.00

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimitelimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimitelimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisesti 18.11.2020.

Hallintosäännön 28 § mukaan toimitelin voi pitää kokouksen sähköisessä toimintaympäristössä.

Kokouksen sähköisen työskentelyalustan Teams-kokouslinkki on lähetetty seutuhallituksen jäsenille 18.11.2020.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 25.11.2020

Puheenjohtaja Lyly:

Todetaan, että kokous pidetään sähköisellä Teams-työskentelyalustalla.

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihiteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

155 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

8.00

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Seutuhallitus 25.11.2020

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Anna-Kaisa Ikonen.

Pöytäkirja tarkastetaan mahdollisimman pian koronaepidemian ohjeiden niin salliessa.

Päätös.

Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Riitta Jakara.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

156 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

8.00

Esityslista on toimitettu sähköisesti 18.11.2020.

Päätösehdotus. **Seutuhallitus 25.11.2020**
Puheenjohtaja Lyly:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

157 § EDELLISEN KOKOUKSEN 28.10. PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN

8.00

Seutusihteeri Pohjonen

Valtio on antanut ohjeita, joilla tähdätään koronaepidemian hillitsemiseen.

Seutuhallituksen 28.10.2020 kokouksen pöytäkirjaa ei edellä mainitusta syystä ole tarkastettu tavanomaisesti pöytäkirjantarkastajan toimesta.

Kokouksista laaditut pöytäkirjat on jaettu kokouksen liitemateriaaleissa.

Liite:

- seutuhallituksen pöytäkirja 28.10.2020

Seutuhallitus 25.11.2020

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä kokouksen 28.10.2020 pöytäkirjan ja

että pöytäkirjantarkastaja tarkastaa ja allekirjoittaa pöytäkirjan mahdollisimman pian koronaepidemian niin salliessa.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

158 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT
8.00

Seutuhallituksen kokouksen 28.10. toimeenpano

ASIAT	TOIMEENPANO
Vuoden 2019 seutuvertailut	Kunnat hyödyntävät vertailuja omassa suunnittelussaan. HYPA-työryhmä kehittää vertailuja saatujen ohjeiden mukaan vuodelle 2021.
Ohjaava sisältökeskustelu vuoden 2021 toiminnan suunnitteluun	Ohjeiden mukaiset toiminnalliset tavoitteet ja talousarvio 2021 ovat päätöksäsitellyssä tässä kokouksessa.
Toiminnallisten tavoitteiden ja talouden toteutuminen 1.1.-31.8.2020	Tietoja on hyödynnetty talousarvion 2021 valmistelussa.
Seutuhallituksen kokoukset 2021	Vastaavat kalenterimerkinnot on tehty.

Kuntajohtajakokouksen muistiot 30.10. ja 13.11.2020

Seutufoorumi järjestetään 3.12.2020 striimattuna live-lähetystenä klo 13-16.

Väestö- ja työllisyystilasto toimitetaan kokoukseen.

Seutuhallitus 25.11.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

159 § KUNTAYHTYMÄN TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TALOUSARVIO VUODELLE 2021
8.00-8.05

Seutusihteeri Pohjonen 3.11.2020

Taustaa

Perussäännön mukaan kuntayhtymä huolehtii

1. seutustrategiassa kuntayhtymälle asetetuista tehtävistä
2. kuntayhteistyön yleisestä kehittämisestä ja kuntien välisen yhteistoiminnan kehittämisestä
3. yhteisten suunnittelu- ja kehittämishankkeiden toteuttamisesta
4. jäsenkuntien yhteisestä edunvalvonnasta
5. aluepolitiikan toteuttamisesta osaltaan
6. muista yhteisesti sovittavista seutuyhteistyöhön liittyvistä tehtävistä.

Käytännön toimintana kuntayhtymä kehittää yhteisiä ratkaisuja kaupunkiseudun ja kuntien hyödyksi, ylläpitää seudullisia yhteistyö- ja päätöksentekorakenteita, valmistelee asiat seutuhallituksen päätettäväksi ja edelleen kuntien hyväksyttäväksi sekä seuraa yhteistyöasioiden toteutumista.

Toiminnan lähtökohta vuodelle 2021

Kaupunkiseudun kuntien yhteistyötä suuntaa Tulevaisuuden kaupunkiseutu -seutustrategiaan, joka on jäsenkuntien valtuustojen linjauksen yhteistyön tavoitteista ja pohja toimenpiteille. Keväällä 2017 hyväksytyssä strategiassa on määritelty kolme pääviestiä: 1) Lisää kilpailukykyä, 2) Kasvulle kestävä rakenne ja 3) Hyvinvoiva yhteisö.

Strategian lisäksi MAL-sopimuksen ja rakennesuunnitelman 2040 toteuttaminen ohjaavat vuosittaisia toiminnallisia tavoitteita.

Talousarvioraami ja kuntien lausunnot

Seutuhallitus 9.9.2020 käsitteli ja lähetti jäsenkuntiin lausunnoille kuntayhtymän talousarvioraamin, joka perustui entisen suuruiselle jäsenkuntien kokonaismaksuosuudelle. Seutuyksikön talousarvioraami vuodelle 2021 on siten laadittu menojen ja tulojen osalta 1 015 100 (+/- 0 %) euron kokonaissummalle.

Talousarvioraamista saatiin kolme lausuntoa. Pirkkalan, Tampereen ja Ylöjärven lausunnoissa todettiin, että esitettyyn vuoden 2021 talousarvioraamiin ei ole huomautettavaa. Lausunnoissa todettiin, että on tarkoituksen mukaista toteuttaa lähijunaliikenteen seudullinen selvitys erillisrahoituksella, joka osoitetaan kaupunkiseudun saavutettavuusraha-

Talousarvion tehtäväkokonaisuuksien keskeiset muutokset

Seutuyksikön tehtäväkokonaisuudessa käynnistyy ennakointityö (Seutu-
luotsi) uutena seutuyhteistyön teema-alueena. Infrapalvelujen seutu-
työryhmän fasilitointi on päättynyt seutuhallituksen päätöksellä.

MAL-verkoston tehtäväkokonaisuudessa on varauduttu muuttamaan
määräaikaiset projektipäällikön ja erityissuunnittelijan toimet vakinai-
siksi toimiksi 1.1.2021 alkaen. Toimet on sidottu kokonaisuudessaan
kansallisen MAL-verkoston tehtäviin ja toimintaan. Toimien muuttami-
nen ei vaikuta MAL-verkoston talousarvion menojen loppusummaan,
jossa ko. palkkavaraukset ovat olleet vuodesta 2009 alkaen. Nykyiset
toimenhaltijat ovat olleet määräaikaisissa työsuhteissa 2012 ja 2013 al-
kaen. Tilintarkastusyhteisön asiantuntijalta pyydetyn selvityksen mu-
kaan ei ole kestäviä perusteluja jatkaa nykyisten toimenhaltijoiden työ-
suhteita määräaikaisina.

MAL-verkoston rahoitus perustuu kokonaisuudessaan omarahoitteisuu-
teen ja perustoiminta on pitkään ollut vakiintuneella n 190 000 euron
tasolla. MAL-verkoston taloudelle ei ole vaikutusta kuntayhtymän tulok-
sen muodostumiseen. Kuntayhtymän jäsenkuntien maksuosuuksia ei
kerätä MAL-verkoston rahoitukseen.

HYMY-hanke käynnistyi vuoden 2019 alussa. Hanke päättyy vuoden
2021 aikana.

Rahoitus

Seutuyksikkö on viime vuodet vastannut hyvin kiristyneen kuntatalou-
den haasteisiin. Toiminta on pysynyt vakiintuneella tasolla ja talousar-
vio on ollut noin miljoona euroa jo kahdeksan vuotta. Jäsenkuntien
maksuosuudet ovat toteutuneet omistajaohjauksen mukaisina.

väestö			TA2020	TAE2021	muu- tos	muu- tos
31.12.2019	%		Yhteensä	Yhteensä	euroa	%
Yhteensä	393 850	100	1 015 100	1 015 100	0	0,0
Kangasala	31 868	8,1	82 136	82 136	0	0,0
Lempäälä	23 523	6,0	60 628	60 628	0	0,0
Nokia	33 929	8,6	87 448	87 448	0	0,0
Orivesi	9 158	2,3	23 604	23 604	0	0,0
Pirkkala	19 623	5,0	50 576	50 576	0	0,0
Tampere	238 140	60,5	613 777	613 777	0	0,0
Vesilahti	4 355	1,1	11 224	11 224	0	0,0
Ylöjärvi	33 254	8,4	85 708	85 708	0	0,0

Kansallinen MAL-verkosto ja HYMY-verkostohanke

Kuntayhtymä toimii isäntäorganisaationa kansalliselle MAL-verkostolle ja HYMY-verkostohankkeelle. Näillä tehtäväkokonaisuuksilla on omat ohjausryhmänsä, jotka ohjaavat toimintaa sekä seuraavat tuloksellisuutta. Toimenpidekokonaisuuksilla ei ole vaikutusta kuntayhtymän tuloksen muodostumiseen eikä niiden rahoitukseen käytetä jäsenkuntien maksuosuuksia.

Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2021 on seuraava.

SEUTUYKSIKKÖ	TAE 2020	TAE 2021	muutos €	muutos %
Myyntitulot/kunnat	1 015 100,00	1 015 100,00	0,00	0,00
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot yht.	1 015 100,00	1 015 100,00	0,00	0,00
Palkat ja palkkiot	527 080,00	537 480,00	10400,00	1,97
Sivukulut	95 400,00	97 700,00	2300,00	2,41
Henk.kulut yht.	622 480,00	635 180,00	12700,00	2,04
Palvelujen ostot	326 220,00	313 520,00	-12700,00	-3,89
Vuokrat	54 400,00	54 400,00	0,00	0,00
Tarv., yms.	9 000,00	9 000,00	0,00	0,00
Kaluston hankinta	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00
Menot yht.	1 015 100,00	1 015 100,00	0,00	0,00
Toimintakate	0	0		
HYMY-hanke	TA 2020	TAE 2021	muutos €	muutos %
Myyntitulot	139 000,00	106 000,00	-33000,00	-23,74
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot yht.	139 000,00	106 000,00	-33000,00	-23,74
Palkat ja palkkiot	72 000,00	52 000,00	-20000,00	-27,78
Sivukulut	15 000,00	7 000,00	-8000,00	-53,33
Henk.kulut yht.	87 000,00	59 000,00	-28000,00	-32,18
Palvelujen ostot	42 500,00	42 500,00	0,00	0,00
Vuokrat	7 500,00	3 500,00	-4000,00	-53,33
Tarv., yms.	2 000,00	1 000,00	-1000,00	-50,00
Kaluston hankinta	0,00	0,00	0,00	0,00
Menot yht.	139 000,00	106 000,00	-33000,00	-23,74
Toimintakate	0	0		
MAL-verkosto	TA 2020	TAE 2021	muutos €	muutos %
Myyntitulot	259 000,00	190 500,00	-68500,00	-26,45
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot yht.	259 000,00	190 500,00	-68500,00	-26,45
Palkat ja palkkiot	104 000,00	106 500,00	2500,00	2,40
Sivukulut	19 500,00	20 000,00	500,00	2,56
Henk.kulut yht.	123 500,00	126 500,00	3000,00	2,43
Palvelujen ostot	118 500,00	46 500,00	-72000,00	-60,76
Vuokrat	15 000,00	15 500,00	500,00	3,33
Tarv., yms.	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00
Kaluston hankinta	0,00	0,00	0,00	0,00
Menot yht.	259 000,00	190 500,00	-68500,00	-26,45
Toimintakate	0	0		

YHTEENSÄ	TA 2020	TAE 2021	muutos €	muutos %
Myyntitulot	1 413 100,00	1 311 600,00	-101500,00	-7,18
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot yht.	1 413 100,00	1 311 600,00	-101500,00	-7,18
Palkat ja palkkiot	832 980,00	695 980,00	-137000,00	-16,45
Sivukulut	129 900,00	124 700,00	-5200,00	-4,00
Henk.kulut yht.	832 980,00	820 680,00	-12300,00	-1,48
Palvelujen ostot	487 220,00	402 520,00	-84700,00	-17,38
Vuokrat	76 900,00	73 400,00	-3500,00	-4,55
Tarv., yms.	13 000,00	12 000,00	-1000,00	-7,69
Kaluston hankinta	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00
Menot yht.	1 413 100,00	1 311 600,00	-101500,00	-7,18
Toimintakate	0	0		

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Seutuhallitus 28.10. ja kuntajohtajakokous 30.10. ovat käyneet ohjavan keskustelun seutuyhteistyön vuoden 2021 toiminnallisten tavoitteiden suunnittelusta. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet toimeenpannaan seututoimiston kokonaisuutena puitteissa.

Lisäksi talousarvioon sisältyvät, HYMY-verkostohankkeen ja kansallisen MAL-verkoston painopisteet 2021, jotka määräytyvät ohjausryhmien linjausten mukaisesti.

Lisää kilpailukykyä: Vahvistamme kansainvälistymistä elinvoiman lisäämiseksi. Edistämme monipuolista osaamista ja uusia työmahdollisuuksia. Toimenpiteitä suunnataan hyvän saavutettavuuden, houkuttelevan osaamis- ja innovaatioympäristön, monipuolisen elinkeinorakenteen sekä aluetaloutta vahvistavan yrittäjyys- ja työllisyyspolitiikan edistämiseen.

1. Ennakointityö käynnistetään osana seutustrategian laadintaa.
2. Lähijunaliikenteestä laadintaan tavoitteellinen tulevaisuuskuva ja tiekartta toteutukselle valtion kanssa.

Kasvulle kestävä rakenne: Edistämme väestönkasvua ja hyödynnämme kaupungistumista. Lisäämme seudun houkuttelevuutta asuin- ja toimintaympäristönä. Käytämme resursseja viisaasti ja hillitsemme ilmastonmuutosta. Toimenpiteitä suunnataan toimivan yhdyskuntarakenteen edistämiseen, rajattoman sijoittumisalueeseen ja tasapainoisten asuntomarkkinoiden edistämiseen.

3. Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen laaditaan toimenpidesuosituksia.
4. Kävelyn ja pyöräilyn uuden kehittämisohjelman toimeenpano käynnistetään.

5. Pysäköinnin seudullisten kehittämisperiaatteiden toimeenpanoa vauhditetaan.
6. Kansallisella henkilöliikennetutkimuksella kerätään tietoa liikennejärjestelmäsunnitteluun.
7. Asuntopoliittinen ohjelma hyväksytään kunnissa ja toimeenpano käynnistyy.
8. Rajaton Seutu – työtä jatketaan seudullisesti merkittävien elinkeinovyöhykkeiden vahvistamiseksi.
9. MAL4-sopimuksen ensimmäinen vuosiseuranta valmistuu.

Hyvinvoiva yhteisö: Uudistamme palveluja digitalisaation ja kokeilujen avulla. Korostamme kuntalaisten hyvinvointia ja yhdessä tekemistä yhteisömme menestystekijänä. Toimenpiteitä kohdistetaan helpon asiointin ja toimijoiden aktiivisuuden edistämiseen.

10. Eriytymiskehityksen hillintään laaditaan sivistyspalveluiden toimenpidesuosituksia.
11. Seutuliike –ohjelmatyötä jatketaan
 - a Toisen asteen oppilaiden ja peruskoululaisten liikkumisesta hankitaan lisätietoa Liitu-tutkimuksella ja koululaiskyselyllä.
 - b Seutueitti -kokonaisuuden toimeenpanoon luodaan seudullinen toimintamalli (edellyttää YM hankerahoitusta)
12. Lukiokoulutuksesta laaditaan seudullinen tiekartta strategisen yhteistyön käynnistämiseksi huomioiden ammatillinen koulutus ja oppivelvollisuuden laajeneminen.
13. Kuntien nuorisotyöstä laaditaan nykytilakuvaus seudullisten suuntaviivojen määrittelemiseksi.
14. Asukkaita osallistetaan seutuyhteistyöhön digitaalisella kansalaispaneelikokeilulla (edellyttää VM-hankerahoitusta).

Seutuyhteistyön yleinen kehittäminen

15. Seutustrategia päivitetään.
16. Seutuperehdytys toteutetaan seutuhallitukselle, kunnanhallituksille ja valtuustoille.
17. Vaikuttamis- ja edunvalvontatyö kohdistetaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsunnitelmaan, MAL-menettelyyn, maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen sekä kaupunkiseudun kansalliseen ja kansainväliseen saavutettavuuteen, mm. lentoliikenne.
18. Seututiedon konseptointi jatkuu mm. seutuvertailuin.

Liite:

- Kuntayhtymän talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021 sekä taloussuunnitelma 2021-2023.

Päätösehdotus.	<p>Seutuhallitus 25.11.2020 Seutujohtaja Nurminen</p> <p>Seutuhallitus päättää omalta osaltaan</p> <p>hyväksyä liitteen mukaisen kuntayhtymän talousarvion ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021,</p> <p>hyväksyä liitteen mukaisen taloussuunnitelman 2021-2023,</p> <p>esittää talousarvion 2021, toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2023 yhtymäkokoukselle hyväksyttäväksi ja</p> <p>että seutujohtaja voi hyväksyä sitomattoman kehittämisrahan käyttösuunnitelman.</p>
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi. Lisätietoja.	seutusihteeri Juhani Pohjonen puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

160 § YHTYMÄKOKOUKSEN KOOLLE KUTSUMINEN

8.00-8.05

Seutusihteeri Pohjonen

Perussopimuksen 4 §:n 2. ja 3. kohdan mukaan yhtymäkokous hyväksyy kuntalain säädösten mukaisesti kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvion sekä sen yhteydessä taloussuunnitelman, päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä, tuloksesta, toimintakertomuksesta, vastuuvapauden myöntämisestä ja tarkastuslautakunnan ehdottamista toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

Perussopimuksen 6 §:n mukaan yhtymäkokouksen kokouskutsu on vähintään 14 vuorokautta ennen kokousta lähetettävä jäsenkuntien kunnanhallituksille.

Seutuhallitus 13.11.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja nurminen

Seutuhallitus päättää omalta osaltaan

että yhtymäkokous kutsutaan koolle 17.12.2020 klo 12.00 ja

että kokouskutsun antaa seutuhallituksen puheenjohtaja.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

161 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

8.00-8.05

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat 20.10.-17.11.2020 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

Liite:

- Koonti seutujohtajan päätöksistä

Seutuhallitus 25.11.2020

Päätösehdotus:

Seutuhallituksen puheenjohtaja Lyly:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 20.10.-17.11.2020 ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

162 § SEURAAVAT KOKOUKSET

8.00-8.05

Vuoden 2020 viimeinen kokous 16.12. klo 8.15-10.15

Vuoden 2021 kokoukset keskiviikkoisin klo 8.15-10.15

27.1., 24.2., 31.3., 28.4., 26.5., 30.6.

Heinäkuussa ei kokousta

25.8., 29.9., 27.10., 24.11. ja 22.12.

163 § MUUT ASIAT

Ei ollut.

164 § ASUINALUEIDEN ERIYTYMISKEHITYS KAUPUNKISEUDULLA, LOPPURAPORTTI

8.05-8.20 (15 min)

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela ja kehittämispäällikkö Kankkonen
13.10.2020

Seutuyksikkö on kuluvan vuoden aikana toteuttanut selvityksen seudun asuinalueiden eriytymiskehityksestä.

Työn lähtökohdat ovat MAL3-sopimuksessa, jossa kunnat sitoutuivat asuinalueiden kehittämistä koskeviin pilotteihin. Hyvinvointi-indeksi on Tampereen kaupungin kehittämä pilotti, joka seuraa asuinalueiden eriytymiskehitystä. MAL4-sopimuksen myötä seuranta laajenee seudulliseksi. Hanke on toteutettu Ympäristöministeriön Kestävä kaupunki -ohjelman rahoituksella. Seutuyksikössä työtä on ollut tekemässä projektitutkija Kaisa Hynynen.

Raportissa tarkastellaan seudun demografiaa, asuinalueiden hyvinvoinnin tasoja sekä asuinalueiden eriytymisen kehitystä vuosien 1995 ja 2017 välillä. Lisäksi raportissa kuvataan eriytyneiden alueiden ominaisuuksia. Maston osalta raportin tuloksia hyödynnetään MAL4-sopimuksen ja Asuntopoliittisen ohjelman valmistelussa muun muassa seuraavissa teemoissa:

periaatteet kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tontinluovutusohjelmien laatimiseen
asuinalueiden monimuotoisuuden vahvistaminen
vanhojen asuinalueiden uudistaminen

Raportti ja toimenpidesuosituks

Hankkeen aikana on kehitetty seudullinen työkalu eriytymiskehityksen hallintaan, lisäksi on laadittu laajempi selvitysraportti keskeisimmistä tuloksista sekä toimenpide-ehdotukset.

Seudullista asuinalueiden eriytymiskehityksen selvitystä ja seudullista työkalua voidaan hyödyntää seudullisen asuntopoliittikan määrittelyssä, hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelmien laadinnassa sekä hyvinvointipalvelujen kohdentamisessa. Valmistunut raportti toimii lisäksi ohjavana pohjana seudulliselle työkalulle, jota edelleen kehitetään yhteistyössä kuntien kanssa. Jatkossa niin seutu kuin kunnat voivat hyödyntää seurantatyökalua asuinalueiden palveluiden ja rakennuskannan suunnittelussa, kehittämisessä ja monipuolistamisessa. Sosiaalisesti kestävä kehittäminen on tärkeä teema seututason työskentelyssä. On tärkeää tunnistaa ennaltaehkäisevästi alueelliset erityispiirteet, välttää haitallista eriytymiskehitystä ja lieventää seurauksia eli suunnata korjaavia toimia vaikuttavasti.

Toimenpidesuosituksien on jaoteltu seudulliselle tasolle ja kuntatasolle. Seudun toimenpiteet jakaantuvat eriytymiskehityksen seurannan ja seudullisen yhteiskehittämisen toimenpiteiksi. Kuntatason toimenpiteet on jaettu koko kuntaa ja alueita käsittäviin, sekä kaupunginosa- ja korttelitasoisin toimenpiteisiin. Toimenpiteistä on laadittu rullaava nelikenttä, jota voidaan uusintaa tilanne ja tapauskohtaisesti.

Keskeiset johtopäätökset asuinalueiden eriytymiskehityksestä ovat:

1. Valtakunnallisella ja seudun sisäisellä muuttoliikkeellä on ollut keskeinen vaikutus Tampereen ja kehyskuntien väestöpohjien muotoutumiseen ja ikärakenteeseen sekä hyvinvoinnin keskittymiseen.
2. Seudulle on syntynyt selkeitä korkeamman hyvinvoinnin ja matalamman hyvinvoinnin keskittymiä, jotka ovat tarkasteluviuosittain laajentuneet.
 - Kehittämistoimenpiteitä suunnattaessa tulee huomioida erityisesti pienituloisten lapsitalouksien, koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten aikuisten ja työttömien sekä iäkkäämmän väestön keskittymät kerrostalovaltaisilla asuinalueilla.
 - Korona-pandemian vaikutukset näihin ryhmiin tulee huomioida. Monet sosiaaliset, taloudelliset ja ylisukupolviset vaikutukset näkyvät viiveellä ja ovat moniulotteisia ja pitkäkestoisia.
3. Pidemmän aikavälin tarkastelu osoittaa, että asuinalueiden välillä on nähtävillä kasvanutta eriytymistä sekä väestö- että asuinrakennuskannassa. Asuntokannan uudistuotanto on vahvistanut jakaamaa; kehitykseen ovat vaikuttaneet oleellisesti uudisrakentamisen laatu ja määrä sekä toisaalta uudisrakentamisen puuttuminen alueella. Myös hyväosaisemman väestön valikoiva liikkuminen on lisännyt eriytymistä.
4. Matalampaan suhteelliseen hyvinvointiin kytkeytyy asuminen pienissä vuokra-asunnoissa tiiviillä kerrostalovaltaisella alueella. Hyväosaisuus puolestaan liittyy pientaloasumiseen uudehkolla asuinalueella.
 - Tampereen keskustan ja vetovoimaisten rantojen ulkopuolella on nähtävissä väestön vahvistuvaa eriytymistä, jonka voi kytkeä asuinrakennustyyppiin ja alueen ikään.
 - Varsinkin hyväosaiset lapsiperheet ovat hakeutuneet pientalovaltaisille asuinalueille ja samaan aikaan pienituloisempi väestönosa on keskittynyt erityisesti vanhemmille kerrostalopainotteisille asuinalueille.

Keskeiset toimenpidesuosituksien ovat:

1. Asuinalueiden eriytymiskehityksen seuranta

- Seurantatyökalu tulee ottaa käyttöön suunnittelu- ja kehittämissuunnitelmassa.
 - Seurantaa tulee tehdä osana MAL-sopimuksen seuranta.
 - Kokonaiskuvaa tulee täydentää asukkaiden kokemuksilla ja näkemyksillä.
2. Seudullisen yhteiskehittäminen
- Seudullisella liikennejärjestelmätyöllä tulee huolehtia saavutettavuuden kehityksestä tasapainoisesti.
 - Valtion (ARA) ja seudun yhteistyöllä tulee monipuolistaa kohtuuhintaista asuntotuotantoa.
 - Kuntien tulee vahvistaa maa- ja kaavoituspolitiikan sekä tontinluovutuksen seudullisten periaatteiden toteutumista.
3. Kunta- ja aluekohtaiset toimet
- Asuinalueiden eriytymiskehityksestä tulee hyödyntää tietotuotantoa.
 - Asuinalueiden uudistamiseksi tulee työskennellä monialaisesti.
 - Toimenpiteiden tulee tukea koko seudun tasapainoista kehitystä sekä vaikuttaa kohdennetusti alueelliseen eriytymiskehitykseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
 - Kuntien tulee kaavoitusohjelman monipuolistaa vanhojen asuinalueiden rakennuskantaa ja huolehtia uusien asuinalueiden monimuotoisuudesta.
 - Kuntien tulee selvittää resurssien kohdentamisen malli haastavampien alueiden oppilaitoksiin ja varhaiskasvatukseen.
4. Kaupunginosa ja korttelitasoiset toimenpiteet
- Alueiden veto- ja pitovoimatekijöitä tulee vahvistaa.
 - Hyvinvoinniltaan matalimpia alueita tulee monipuolistaa ja huolehtima ympäristön laadusta.
 - Palveluita tulee kohdentaa siten, että lievennetään eriytymisen negatiivisia vaikutuksia ja ennaltaehkäistään huono-osaisuuden keskittymistä.
 - Alueiden kytkeytymistä muuhun seutuun tulee vahvistaa.

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela ja kehittämisspäällikkö Satu Kankkonen selostavat asiaa kokouksessa.

Liite:

- loppuraportti

Lauri Lyly saapui kokoukseen.

Päätösehdotus.	Seutuhallitus 25.11.2020 Seutujohtaja Nurminen Seutuhallitus päättää omalta osaltaan hyväksyä asuinalueiden eriytymistä koskevan raportin ja että raporttia hyödynnetään seudullisen asuntopoliittisen ohjelman valmistelussa.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi. Lisätietoja.	jäsenkunnat seutusihteeri Juhani Pohjonen puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

165 § SEUDUN ASUNTOPOLIITTISEN OHJELMAN VALMISTELU, ASUMISEN TILANNEKUVA

8.20-8.50 (30 min)

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela

Seutuhallitus päätti 26.6.2019 käynnistää seudun asuntopoliittisen ohjelman päivityksen. Työ on asetettu Maston toiminnalliseksi tavoitteeksi vuodelle 2020.

MAL4-sopimus ja seudun asuntopoliittinen ohjelma

Seudun asuntopoliittinen ohjelma on yksi tuoreen MAL-sopimuksen seudullisista ohjelmista. Ohjelman taustalla on tahto hahmottaa aiempaa paremmin asumisen nykytila ja sen tulevaisuuden kehittämiskysymykset kaupunkiseudulla. Tarkoituksena on myös vahvistaa väestöön ja asumiseen liittyvää tietopohjaa ja sen hyödyntämistä kuntien välisessä yhteistyössä.

MAL-sopimuksen osassa 2. Asuminen ja elinympäristön laatu on toistakymmentä asumista käsittelevää sopimuskohtaa. Kohdat voidaan niputtaa neljän teeman alle, joissa käsitellään seudun kasvua, asuinalueiden uudistumista ja eriytymisen hillintää, asunnottomuutta sekä laadukasta asumisen uudistuotantoa ja elinympäristöä.

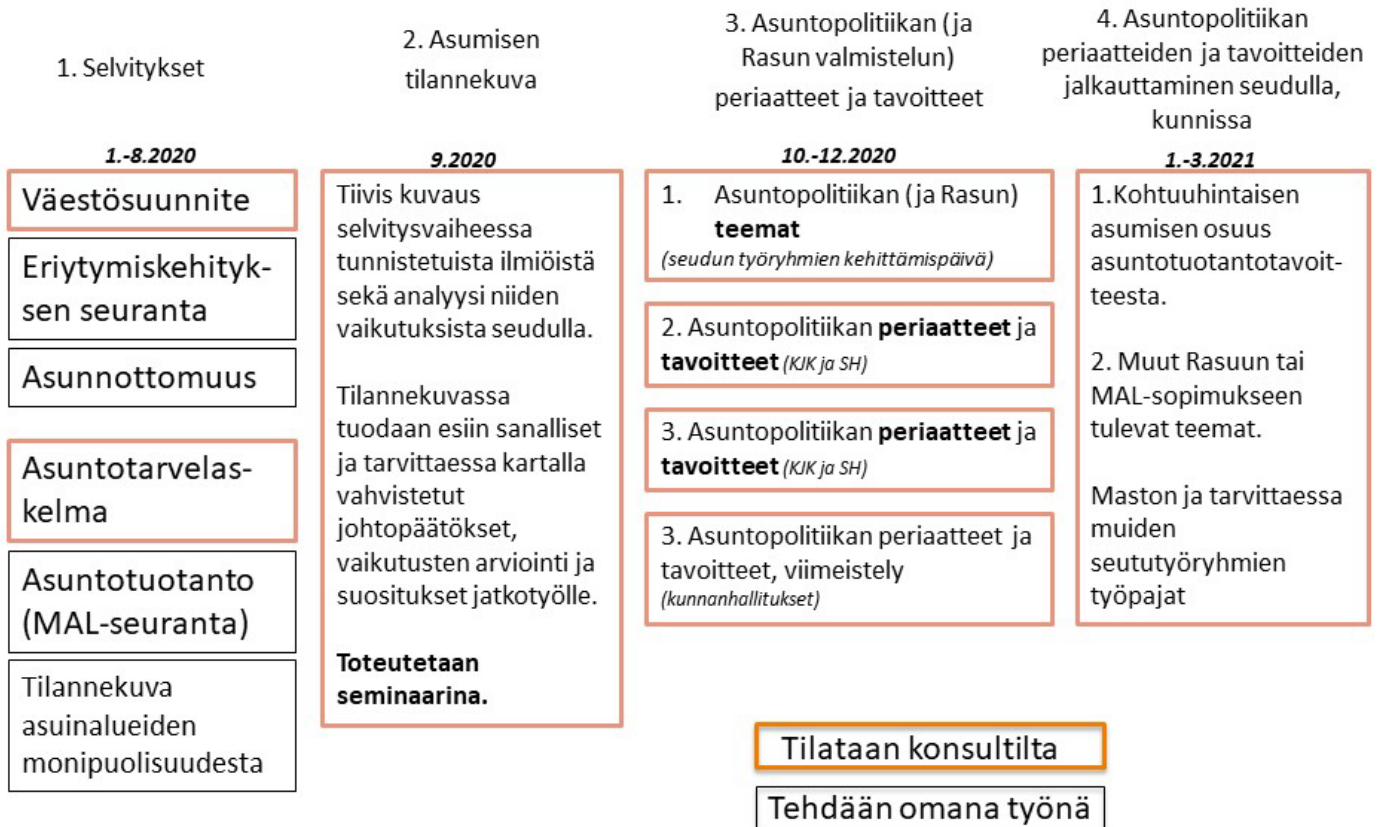
Asumista käsittelevien sopimuskohtien edistämässä lopullinen vastuu on kunnilla, mutta seutuyhteistyön rooli yhteisen tilannekuvan tuottajana ja tavoitteiden ja periaatteiden linjaajana on merkittävä kestävä aluerakenteen takaamiseksi seudulla. Seudun asuntopoliittisessa ohjelmassa käsitellään kaikkia MAL-sopimuksen asumista koskevia sopimuskohtia. Tämän pohjalta ohjelmassa haetaan linjaa ja periaatteita seuraaviin teemoihin:

- kasvun määrä vuoteen 2040 ja periaatteet kasvun rakenteeseen sijoittumiselle
- kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus kuntien kasvutavoitteesta ja periaatteet rakenteeseen sijoittumiselle
- periaatteet asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäisemiseen
- toimet asunnottomuuden puolittamiseen
- tavoitteet ja keinot monimuotoisen asuntotuotannon ja laadukaiden asuinympäristöjen tuottamiseen

Yllä luetelluista teemoista kaksi ensimmäistä ovat seudullisesti sovittavia yksiselitteisiä lukuja ja periaatteita, joita MAL-sopimus edellyttää tehtäväksi. Jälkimmäisissä seudullisen sopimisen rooli voidaan linjata asuntopoliittisen ohjelman valmistelun aikana.

Asuntopoliittisen ohjelman valmistelu

Ohjelmaa valmistellaan oheisessa kaaviossa kuvattujen työvaiheiden kautta. Ohjelman kaksi ensimmäistä vaihetta ovat valmiit ja valmisteilla on tavoite- ja periaatevaihe.

VAIHEET 1 JA 2 SELVITYSTEN TULOKSET SEKÄ ASUMISEN TILANNEKUVA

Asuntopoliittisen ohjelman selvitysvaihe käynnistettiin vuoden 2020 alussa ja vaihe päättyi syyskuussa. Masto muodosti selvitysten tuloksista tilannekuvan 25.9. pidetyssä työpajassa. Seuraavassa on kuvattu tiiviisti selvitysvaiheen tulokset sekä näistä muodostettu tilannekuva.

Väestösuunnite

Seudun väestönkasvu on kuluneina vuosina painottunut luonnolliseen väestönlisäykseen, maan sisäiseen muuttoliikkeeseen sekä jossain määrin myös maahanmuuttoon. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan seudun kasvu taittuu 2030-luvulla. Taustalla on muun muassa väestön ikääntymisestä seuraava kuolleisuuden kasvu sekä muista Suomen kaupungeista saatavan tulomuuton hiipuminen.

Asuntopoliittista ohjelmaa varten laadittu väestösuunnite ylittää vuoteen 2040 saakka. Suunnitteen tavoitteena on säilyttää Rakennesuunnitelmassa 2040 esitetty kasvu. Väestösuunnitetta varten muovattiin seudun kasvun taustalla olevista tekijöistä seuraavia:

- syntyvyys nostettiin 2010-luvun keskitasolle
- muuttotase Turkuun ja Helsinkiin arvioidaan olevan nolla vuosien 2018 ja 2040 välillä
- seudulle kohdistuva maahanmuutto nousee samalle tasolle kuin Turussa

Väestösuunnitteesta asuntotuotantotarvelaskelmaan

Asuntopoliittisen ohjelman päivityksen yhteydessä tarkistetaan seudun asuntotuotantotarvelaskelma. Laskelman taustalle tarkistetaan myös asumisväljyyden kasvun ja asuntokannan poistuman vaikutus asuntotuotannon tarpeeseen seudulla.

Laskelman lähtökohtana käytetään seudun väestösuunnitetta sekä kuntien kasvutavoitteita. Jotta asuntotuotantotarvelaskelmasta saadaan realistinen, tehdään se yhdyskuntarakenteen ominaispiirteet huomioon ottaen tavalla. Tässä lähtökohtana käytetään MAL4-sopimuksen liitekarttaa.

Kasvun tilannekuva

Kilpailuasetelma suhteessa pääkaupunkiseutuun ja Turun seutuun on kovenemassa. Osaajien houkuttelussa korostuvat laatutekijät – Millainen laatu pitää toteutua, jotta seutu on vetovoimainen?

Kuntien yhteenlasketut asuntotuotantotavoitteet ovat suuremmat kuin seudun kasvu – Miten kasvua suunnataan?

Kasvussa tulee vahvistaa kestäviä ja ilmastonmuutosta hillitseviä ratkaisuja. Joukkoliikenne ohjaa kasvun kohdentamista. Raide- ja joukkoliikenteen solmukohtien tulee olla yhteisesti keskeisiä kasvun kohteita. Näille alueille osuvat keskustat, jotka ovat väestöltään usein voimakkaasti ikääntyviä alueita. Keskustojen ja aluekeskusten kehittäminen on tässäkin mielessä tärkeä teema. Kuntien mahdollisuudet investointeihin ovat tulevaisuudessa yhä rajallisemmat. Kasvun suhde palveluverkkoon ja investointeihin on oltava realistinen.

Kasvua ei saa toteuttaa laadun kustannuksella. Pieniä asuntoja ei haluta kasautuvaksi yhdelle alueelle vaan jatkossa tulee tehdä monipuolista

asuntotuotantoa. Lähialueet ja virkistysalueet ovat jatkossa yhä merkityksellisempiä.

Valtio on vaatinut kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteen nostamista 35 %:iin. Tämä on Maston näkökulmasta hyväksyttävä taso. Kohtuuhintainen asuminen pitäisi kuitenkin määritellä tarkemmin. On huomioitava, että kohtuuhintaisuus on paikkasidonnaista. Asumisen hintatason nousu vaikuttaa jo sijaintipäätöksiin – Tampereen seudulla on erilaisia kehiä tarjolla. Kohtuuhintaisen asumisen työkalupakissa pitäisi olla muutakin kuin ARA:a, muita asumismuotoja ja rakennustuotantoa mukana.

Onko lähtökohta se, että ARA-tuotanto on heikompaa kuin asuinalueen muu tuotanto? Tästä keskustellaan ARA:n kanssa monessa kunnassa. Myös ARA:n kanssa pitäisi pystyä pitämään laadusta kiinni.

Eriytymiskehitys

Asuinalueiden eriytymiskehityksen seurannassa tarkasteltiin taajaman kehittymistä vuodesta 1995 vuoteen 2017. Väestön hyvinvointia tarkastelevassa valtakunnallisessa vertailussa käy ilmi, että jokainen seudun kunta on tai on jossain vaiheessa ollut maamme heikoimman kolmanneksen joukossa. Seudulla on huono-osaisuutta.

Tarkastelujaksolla seudulla on havaittavissa asuinalueiden välisen eriytyksen kasvua sekä alimman hyvinvointitason alueiden maantieteellistä laajenemista. Yhä suurempi osa taajaman väestöstä asuu alimpien hyvinvoinnin tasojen alueilla, talouksista lähes kolmasosa. Näillä alueilla on ominaista vuokralla asuminen pienessä asunnossa iäkkäässä kerrostalokannassa. Ylimpien hyvinvoinnin tasojen alueilla tyyppillistä on asua väljästi uudehkossa pientalossa.

Uudistuotannon osuus alimpien hyvinvoinnin tasojen alueilla on suhteellisen pieni, vaikka määrällisesti alueille on tullut runsaasti uusia asuntoja. Viime vuosina rakennettu asuntotuotanto on vahvistanut asuinalueiden välisiä hyvinvointieroja. Päättyneellä MAL-sopimuskaudella asumisen uudistuotanto painottui kerrostalorakentamiseen ja toisaalta pientalotuotantoon. Kerrostaloihin toteutettiin eniten yksiöitä ja kaksioita. Lisäksi lähes kaksi kolmasosaa vuoden 2005 jälkeen rakennetuista ARA:n rahoittamista kohteista sijoittuu alimpien hyvinvoinnin tasojen alueille tai näiden lähelle.

Tampereen keskustan ja vetovoimaisten rantojen ulkopuolella hyvinvoinnin tasot kytkeytyvät vahvasti asumismuotoon ja ääripäitä painottava uudisasuntotuotanto on ollut osaltaan vahvistamassa asuinalueiden välisiä hyvinvointieroja. Vaikka eriytyminen on sosiaalinen ilmiö, on sillä vahvasti fyysiseen ympäristöön kytkeytyvät rakenteelliset juurisyyt. Eriytymisen purkaminen tulisi aloittaa rakenteellisin keinoin.

Eriytymiskehityksen tilannekuva

Eriytymistä tuottavat seudun sisäinen muuttoliike, uudisrakentaminen, asuntokannan monimuotoisuuden aste ja asuntojen hintakehitys. Tähän voidaan vaikuttaa uudistuotannon sijoittelulla ja asuntotyyppien monipuolisuudella. Vanhalla rakennuskannalla on suuri merkitys eriytymisessä ja vanhoja alueita on vaikea uudistaa. Ratkaisut näillä alueilla ovat laadullisessa parantamisessa.

Eriytymisen hillitseminen on seudullisesti ohjelmoitava teema, koska asuntomarkkinat ovat seudulliset ja asuinpaikan valinta tapahtuu seudun tasolla. Eriytymisen ehkäisemiseksi pitäisi työskennellä sekä seudulla että kunnissa.

Seututasolla pitäisi nähdä kuntarajan yli, oppia toisilta kunnilta ja vahvistaa yhteisiä koulupalveluita. Kuntatason toimenpiteissä korostuu kohdennettu täydennysasemakaavoitus alueen erityispiirteistä lähtien, asuntokannan uudistaminen, julkisten ja kaupallisten palvelujen kehittäminen, muuntojoustava rakentaminen sekä monimuotoisen ja keskitehokkaan rakentamisen keskittäminen alueille joissa erityistä huolta eriytymiskehityksestä. Asuntotuotannon monipuolisuus on tärkeä työkalu eriytymisen ehkäisemisessä.

Asunnottomuus

Asunnottomuuden tilannekuva ja sen pohjalta tehtävä seudullinen toimenpidesuunnitelma asunnottomuuden puolittamiseksi on MAL4-sopimuksessa luvattu toimenpide. Vain puolet seudun kunnista on raportoinut asunnottomien määrän vuonna 2019. Tilannekuva on muodostettu tämän pohjalta. Raportointien valossa asunnottomuutta ilmenee erityisesti Tampereella. Tampereella on myös runsaasti välineitä asunnottomuuden tunnistamiseen ja hoitoon.

Asunnottomuuden tilannekuva

Asunnottomuutta ei kunnissa tilastoida, jos kunnan sote ei ole resursoinut asunnottomuustyötä. Näissä tapauksissa ilmiötä ei tunnisteta ja asunnottomuutta valunee Tampereelle. Näin käy myös, jos kunnassa ei ole asuntoja ja tukea asunnottomuustaisille.

Ongelma on yhteinen ja sen ratkaisemiseksi tarvitaan seudun yhteistä oppimista. Asunnottomuus on syytä ottaa mukaan seudun asuntopoliittiseen ohjelmaan, jonka kautta voidaan ohjelmoida myöhemmin toteutettava yhteistyö.

Välineitä asunnottomuuden hoitoon on olemassa runsaasti. Soten ja asuntoja tarjoavien tahojen kesken tulisi järjestää säännöllinen kontakti

sekä yhteistyö. Näiden tahojen kesken tarvitaan yhteinen vastuunkanto. Käytännön työn tulee olla asiakaslähtöistä. Palveluverkkosuunnittelun kautta voidaan tunnistaa tarpeet asunnottomuuden hoitoon ja laatia toimenpideohjelma tontteineen. Tarvitaan seudullinen asunnottomuus-työn verkosto, jossa tavoitteena on asumissosiaalisen työn otteen vahvistaminen.

Lisäksi kunnan kannattaa palkata asuntoneuvoja. Tämä tuo säästöä, nopean puuttumisen asunnottomuuden uhkaan ja tuen asukkaille. Viisasta on tarjota tuetun asumisen ratkaisuja kotiin asunto ensin periaatteella.

Laatu

Laatu on noussut yhdeksi seudun asuntopoliittisen ohjelman teemoista Rakennesuunnitelman 2040 ja MAL4-sopimuksen kautta. Teeman merkittävyys on kirkastunut selvitysvaiheessa esiin nousseiden veto- ja pito-voimaan sekä asuinalueiden eriytymiseen liittyvien seikkojen myötä, joissa molemmissa asuntotuotannon monimuotoisuus ja laatu sekä asuinympäristöjen viihtyisyyden kohentaminen nähdään ratkaisuinäkyisiin haasteisiin.

MAL4-sopimuksessa on useita asuntotuotannon monimuotoisuuteen ja asuinalueiden laadukkaaseen uudistamiseen liittyviä kirjauksia. Rakennesuunnitelmissa asumisen laatua on nostettu esiin tasapainoisen rakenteen ohella laadukkaiden palveluiden ja esimerkiksi keskitehokkaan asuntorakentamisen muodossa.

Laadun tilannekuva

Asukkaiden arjessa laatu korostuu kahdella tasolla: koko seudun mittakaavassa ja kaupunginosissa. Seudun mittakaavassa tärkeää on huolehtia tasaisen hyvän palvelutason tarjoamisesta kaikissa seudun osissa. Kaupunginosien mittakaavassa kunnalla on iso vastuu vanhojen asuinalueiden uusiutumisesta ja julkisen tilan kehittämisestä. Paikan tunne, identiteetti on tärkeä lähtökohta tässä. Miten uudistetaan naapurustoja tuhoamatta alkuperäistä kokonaan?

Aluekeskukset ovat tärkeitä linkkejä kaupunginosien ja muun seudun välillä. Näiden palvelukeskittymien kehittäminen on laadun kannalta hyvin tärkeää. Julkisten ja kaupallisten palveluiden monipuolisuus, laadukas asuntorakentaminen ja tasokas julkinen ympäristö ovat tärkeitä työkaluja keskusten uudistamisessa.

Turvallisuuden tuntu asuinalueella on merkittävä laatutekijä. Tässä julkinen tila: laadukkaat katualueet, hyvä valaistus ja hoidettu viherympäristö ovat merkityksekkäitä. Myös sosiaalisuutta tulisi kaupunginosassa vahvistaa. Kaupunginosiin pitäisi tuoda tapahtumia, leikkikentät tulisi

sijoittaa hyvälle sijainnille, pallo- ja luistelukentät sekä pulkkamäet esiin. Myös koulujen pihat ovat tärkeitä paikkoja.

Tilannekuvan yhteenveto: Asumisen nykytila ja tulevaisuuden kehittämiskysymykset

Väestöennusteen mukaan seudun kasvu taittuu 2030-luvulla. Mikäli seudulla halutaan pysyä rakennesuunnitelmassa viitotetulla uralla, on kasvu nostettava strategiseksi valinnaksi, jonka eteen on tehtävä lujasti töitä elinvoiman ja vetovoiman vahvistamisessa.

Asuinalueiden eriytyminen on vahvistunut seudulla. Vaikka muuttoliike on eriytymistä aiheuttava tekijä, on asumisen uudistuotanto osaltaan jouduttanut eriytymistä.

Laatu on merkittävä tekijä seudun veto- ja pitovoiman vahvistamisessa sekä eriytymisen ehkäisemisessä. Vanhat kerrostalovaltaiset asuinalueet tulee saada uusiutumaan ja yksipuolisia omakotialueita tulee monipuolistaa. Molempiin sopii lääkkeeksi monimuotoinen keskitehokas asuinrakentaminen sekä palveluiden ja julkisen ympäristön kehittäminen.

Asunnottomuuden hoidossa on tarve seudulliselle koordinoitumiselle. Työtä voidaan seudun asuntopoliittisessa ohjelmassa ohjelmoida.

Tavoite- ja periaatevaiheessa toteutettavia selvityksiä

Seudun asuntotuotantarvelaskelman taustalle tarvittavan **väestösuunnitteen tilallistaminen** toteutetaan kuntien kasvuarvioiden ja Rakennesuunnitelman 2040 varausten pohjalta kuntajohtajien ja seutuhallituksen työpajassa 25.11. Pajassa priorisoidaan seudun kehityksen kannalta merkittävimmät asuntotuotannon kohdealueet. Samalla arvioidaan kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon osuutta seudun kasvusta sekä tämän kohdentamisen periaatteita.

Asuntotuotantarvelaskelma laaditaan tilallistetun väestösuunnitteen pohjalta talvella 2020-2021. Tässä yhteydessä tarkistetaan Rakennesuunnitelmassa 2040 laskelmaan vaikuttaneiden asumisväljyyden kasvun, asuntokannan poistuman ja toteutusvaran vaikutus asuntotuotantarpeeseen.

Laskelmaa hyödynnetään rakennesuunnitelman päivityksessä sekä myöhemmin laadittavissa MAL-sopimuksissa.

VAIHE 3. TAVOITTEET JA PERIAATTEET

Asuntopoliittisen ohjelman tavoite- ja periaatevaihe toteutetaan kahden työpajan sarjana 25.11.2020 ja 8.2.2021. työpajoista ensimmäinen suunnataan kuntajohtajille ja seutuhallitukselle ja jälkimmäinen kuntien hallituksille.

Sarjan ensimmäisessä pajassa linjataan asuntopoliittisen ohjelman keskeiset sisällöt kasvuun, asuinalueiden uudistamiseen ja asuntotuotannon laatuun liittyen. Ensimmäisen työpajan jälkeen viimeistellään väestösuunnitteen pohjalta laadittava asuntotuotantotarvelaskelma. Toisessa työpajassa linjataan seudun asuntopoliittisen ohjelman ohjausvaikutus kunnissa tehtävään työhön esimerkiksi MAL4-sopimuksen toteutuksessa.

Tavoitteiden jalkauttaminen on ohjelmoitu keväälle 2021 Maston tehtäväksi.

Asuntopoliittisen ohjelman ohessa toteutettava vuoropuhelu rakentajien ja asukkaiden kanssa

Asuntopoliittisen ohjelman ohjausryhmä on valmistellut seudulla toimiville rakentajille ja rakennuttajille sekä asukkaille suunnattavaa internetkyselyä. Kyselyn tarkoituksena on täydentää selvitysvaiheessa kerättävää tietoa rakennusalan ammattilaisten sekä tulo- ja lähtömuuttajien näkemyksillä seudun asuinalueista.

Kysely on tarkoitus toteuttaa syksyn kuluessa siten, että tulokset ovat käytettävissä asuntopoliittisen ohjelman jalkauttamispajoissa keväällä 2021. Kyselystä tiedottamisessa on tarkoitus hyödyntää seututoimiston ja kuntien omia kanavia.

Katja Luojus poistui kokouksesta.

Seutuhallitus 25.11.2020

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä seudun asuntopoliittisen ohjelman selvitysvaiheen ja tilannekuvan ja

hyväksyä ohjelman jatkovalmistelun kuvauksen.

Päätösehdotus.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

KOKOUSTAUKO 10 MIN

Lauri Lyly jatkoi kokouksen puheenjohtajana.

166 § SEUTUHALLITUKSEN JA KUNTAJOHTAJIEN ASUNTOPOLIITTINEN TYÖPAJA

9.00-11.00

Työpajan ohjeet ja ennakkomateriaali toimitetaan maanantaina
23.11.2020.

Päätösehdotus:

Seutuhallitus 25.11.2020

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

Toteuttaa asuntopoliittisen työpajan yhdessä kuntajohtajien kanssa.

Päätös. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

167 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja Lyly päätti kokouksen klo 11.00.